

คุณลักษณะของผู้บริหาร และวัฒนธรรมโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลโรงเรียน
ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

บทคัดย่อ
ของ
สุรัชย์ ช่วยเกิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กุมภาพันธ์ 2547

สุรัชย์ ช่วยเกิด. (2547). คุณลักษณะของผู้บริหาร และวัฒนธรรมโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพโรงเรียน ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.ยุทธนา ไชยจุฑกุล, อาจารย์ ดร.พรณี บุญประกอบ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียน และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามการรับรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา และการเป็นตัวแปรคั่นกลาง (Mediator) ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนประถมศึกษา 263 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2, 3 และ 4 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ครูที่เป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งมีโรงเรียนละ 2 คน เป็นผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และวิเคราะห์ถด ถอยพหุคูณเป็นกลุ่มตามลำดับขั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การใช้อำนาจ การติดต่อ สื่อสาร วัฒนธรรมโรงเรียนด้านกลุ่มนิยม ความเป็นชาย ความเป็นหญิง และการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิผลโรงเรียนด้านผล สัมฤทธิ์ของนักเรียน และด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ส่วนวัฒนธรรมโรงเรียนด้าน ความเหลื่อมล้ำของอำนาจ ความเป็นชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประ สิทธิผลโรงเรียนด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

2. กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหาร และกลุ่มตัวแปรวัฒนธรรมโรงเรียนร่วมกัน ทำนายประสิทธิผลโรงเรียนด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมได้ร้อยละ 49.50 ด้านผล สัมฤทธิ์ของนักเรียนได้ร้อยละ 39.30 และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูได้ร้อยละ 25.90 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กลุ่มนิยม ความเหลื่อมล้ำของอำนาจ สามารถทำนาย ประสิทธิภาพโรงเรียนด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความเหลื่อมล้ำของอำนาจ สามารถทำนายด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และความเหลื่อมล้ำของ อำนาจ ความเป็นชาย การใช้อำนาจ สามารถทำนายด้านความพึงพอใจในการทำงานของครูได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อด้านการรับรู้ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม ส่วนกลุ่มตัวแปรวัฒนธรรมโรงเรียนมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน เมื่อมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นตัวแปรคั่นกลาง

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นตัวแปรคั่นกลางที่มีอิทธิพลต่อการเกิดประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนโรงเรียนควรมีลักษณะวัฒนธรรมที่สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีร่วมมือกันทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดถือหลักการหรือกฎเกณฑ์ของโรงเรียนในการปฏิบัติงาน และยึดหลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติต่อกัน